

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122390724
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:6122390724.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členov senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: 365.bank, a. s., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890, zastúpený SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: Y. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., X. mája XX, zastúpený JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., Žilina, P. Mudroňa 5, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 6 659,87 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. decembra 2022 č. k. 13Csp/91/2022-130 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku (I.) a vo výroku o nároku na náhradu trov konania (III.) **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 6 277,87 eura s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 6 659,87 eura od 18. 03. 2022 do 19. 08. 2022 a zo sumy 6 277,87 eura od 20. 08. 2022 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I.). V zostávajúcej časti istiny a príslušenstva súd konanie zastavil (II.). Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (III.).

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil zákona č. 129/2010 Zb. - § 9 ods. 2 písm. j/, § 7 ods. 1, § 11 ods. 2, ako aj § 657, § 658, § 52, § 53, § 54 ods. 1, 2 a § 3 od. 1 OZ, § 9 ods. 1, 2, 3 zák. č. 129/2010 Z. z. účinného v čase rozhodnom, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Súd kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou ako vzťah spotrebiteľský a aplikoval naň ustanovenia osobitných právnych noriem prijatých na ochranu spotrebiteľa. Skonštatoval, že medzi veriteľom a dlžníkom bol založený spotrebiteľský vzťah, a tiež to, že z predložených dokladov je nepochybné, že predmetný úver bol riadne a včas splácaný len do 20. 10. 2019 a následne žalovaný uhradil len sumy 149,11 eura dňa 20. 02. 2021 a dňa 20. 03. 2021 a sumu 125,61 eura dňa 20. 04. 2021 a 18. 08. 2022 sumu 382 eur.

1.3. Z vykonaného dokazovania zistil, že dňa 15. 10. 2018 bola uzatvorená úverová zmluva č. 1863522942 a žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 7 500 eur, ktorý sa zaviazal splatiť v 96-mesačných splátkach po 133,22 eura a s poslednou splátkou vo výške 123,65 eura, počnúc od 20. 11. 2018 pri fixnej úrokovej sadzbe 12,50% a RPMN vo výške 15,70% a celkovo tak do 12. 10. 2026 zaplatiť žalobcovi 12 788,55 eura. Z informácie o RPMN súd zistil, že je uvedená vo výške 15,70%, je v nej uvedené, z akých podkladov sa pri výpočte vychádzalo. Podľa tvrdení žalobcu, ktoré žalovaný v konaní nespochybnil, uhradil iba časť úveru, a preto veriteľ vyhlásil okamžitú splatnosť úveru dňa 19. 07. 2021 a vyzval žalovaného k zaplateniu nesplatennej časti úveru.

1.4. Pokiaľ ide o námietky žalovaného týkajúce sa neskúmania bonity žalovaného, je treba uviesť, že samotné konštatovanie žalovaného o tom, že žalobca v žalobe neuviedol, akým spôsobom bola overená bonita klienta, čím bol porušený § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 z. z., a preto podľa § 11 ods. 2 tohto zákona nie je veriteľ oprávnený požadovať jednorazové splatenie dlhu, nepostačuje na to, aby bolo možné prijať záver o nemožnosti uplatnenia jednorazového splnenia dlhu. Žalovaný má v konaní povinnosť svoje tvrdenia i preukázať, čo neurobil, naopak, z listín, ktoré v konaní predložil žalobca vyplýva, že žalobca pred poskytnutím úveru skúmal bonitu žalovaného, a to preverením registra klientských informácií, registra bankových inštitúcií a skúmaním profilu jeho splácania.

1.5. Pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného, že zmluva o úvere neobsahuje údaje potrebné pre výpočet RPMN, resp. že zmluva obsahuje nesprávnu výšku RPMN a nesprávnu výšku sumy, ktorú musí žalovaný žalobcovi zaplatiť, súd poukazuje na skutočnosť, že obsahom zmluvy a aj informácie o RPMN je uvedenie údajov RPMN, pričom podrobnejšie zdôvodnenie jej výpočtu, prípadne predpokladov pre jej výpočet zákon ako obligatórnu podmienku zmluvy o úvere nestanovuje a v tomto súd poukazuje na rozhodnutie R 86/2021 (uvedené v bode 13. rozsudku prvoinštančného súdu).

1.6. Nakoniec, súd konštatuje, že z listinných dôkazov predložených žalobcom je zrejmé, že žalovaný bol v omeškaní s platením splátky splatnej v dňoch 20. 03. 2021, 20. 04. 2021, 20. 05. 2021 a taktiež 20. 06. 2021. Z tohto dôvodu mu dňa 21. 06. 2021 bolo zaslané oznámenie o možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a poskytnutá dodatočná lehota. Avšak, vzhľadom k tomu, že k zaplateniu dlhu nedošlo, bola dňa 19. 07. 2021 vyhlásená predčasná splatnosť úveru, čo bolo v súlade s § 52 odsek 9 OZ. Tu sa súd stotožňuje s tvrdeniami žalobcu o tom, že k predčasnému zosplateniu úveru došlo v súlade so zákonom a to až po tom, ako bol žalovaný v omeškaní so splácaním dlhu dlhšie než 90 dní.

1.7. Súd priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie kapitalizovaného zmluvne dohodnutého úroku za obdobie do vyhlásenia splatnosti úveru a aj kapitalizovaný úrok z omeškania za dobu do podania žaloby, a to s poukazom na nižšie uvedené.

1.8. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany veriteľa v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka zmluvou o spotrebiteľskom úvere zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zaniká tak aj povinnosť spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie úroky. Úroky majú akcesorický charakter k hlavnej zmluve, a teda nemožno požadovať úroky za obdobie, v ktorom už zmluva o pôžičke neexistovala, pretože zanikla. V zmysle ust. § 121 ods. 3 OZ sú príslušenstvom pohľadávky úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. V tejto súvislosti záväzok platiť úrok je záväzkom akcesorickým k hlavnému záväzku ? vrátiť požičanú peňažnú sumu ? a jeho existencia je závislá od existencie hlavného záväzku. Podľa rozsudku Najvyššieho ČR 32Odo 466/2004, ak hlavný záväzok zanikne, zaniká aj akcesorický záväzok; pretrváva len povinnosť nahradiť už splatné úroky. Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania. Nie je rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo ak veriteľ využije právo požadovať celý dlh pre nesplnenie niektorej splátky na základe dohody podľa § 565 OZ.

1.9. Z dôvodu, že žalovaný je s platením peňažného dlhu v omeškaní, súd žalobcovi priznal i nárok na zaplatenie ďalšieho úroku z omeškania.

1.10. V zostávajúcej časti istiny a príslušenstva súd konanie na základe späťvzatia žaloby v tejto časti zastavil podľa § 144 a § 145 CSP.

1.11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi v konaní plne úspešnému priznal súd nárok na plnú náhradu trov konania. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v jeho vyhovujúcom výroku v zákonnej lehote odvolaním žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny a uloženia mu povinnosti uhrádzať neuhradené splátky istiny, zročné ku dňu vyhlásenia rozsudku v mesačných splátkach po 80 eur splatných ku dňu 25. v mesiaci pod stratou výhody splátok a vo zvyšnej časti žiadal žalobný návrh zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov konania. Svoje odvolanie odôvodnil s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

Namietal nesprávne skutkové zistenia, ktoré vyústili do nesprávneho právneho posúdenia spočívajúce v tom, že konajúci súd nevyhodnotil zmluvu o úvere za bezúročnú a bez poplatkov a mal za preukázané platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Poukázal na ust. § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a uviedol, že ak poistenie nebolo podmienkou poskytnutia úveru a spotrebiteľ nemusel navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúknutých podmienok, poistenie nemalo byť započítané do celkových nákladov spojených so splatením úveru. V takom prípade potom celkovú čiastku spojenú so zaplatením úveru treba počítať ako súčin mesačnej splátky a počtu splátok, teda $124,22 \times 95 = 11\,800,90$; $123,65 = 11\,924,55$ eura. Ak žalobca pri výpočte RPMN vychádzal z celkovej čiastky spojenej so zaplatením úveru vo výške 12 788,55 eura, teda do výpočtu zahrnul aj poplatok za postenie vo výške 9 eur, zmluva obsahuje nesprávny údaj o RPMN. Poukázal na podporu svojho tvrdenia na rozhodnutie KS v Žiline sp. zn. 7Co 161/2018 zo dňa 25. 07. 2018, ako aj na rozsudok 8CoCsp 6/2021 zo dňa 30. 04. 2021. Údaj o RPMN má byť v rovnakej výške ako odplata, čo potvrdzuje aj rozsudok KS v Košiciach zo dňa 08. 06. 2021 sp. zn. 6CoCsp 59/2020.

2.1. Zmluva podľa názoru žalovaného obsahuje nesprávny údaj o odplate, ktorý nie je totožný s RPMN. S poukazom na § 54 ods. 2 OZ uvádza, že v prípade, že odvolací súd vyhodnotí poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, bol povinný uhrádzať len splátky istiny poskytnutého úveru, a preto v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru nebol v omeškaný, čo má za následok neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keďže splátka istiny bola vo výške 78,125 eura.

3. K podanému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že napadnutým rozsudkom sa stotožňuje, keď súd prvej inštancie vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu a na základe ktorého vec správne a zákonne posúdil. K odvolacím námietkam uviedol, že na žiadosť žalovaného bolo dojednané poistenie schopnosti splácať úver s mesačnou splátkou 9 eur (čl. 2.2. zmluvy o úvere). Žalobca do RPMN započítal aj poistné, ktoré bolo dobrovoľné, pričom v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch dobrovoľné poistné, ktoré by nemalo vplyv na výšku úrokovej sadzby sa nezapočítava do RPMN. Žalobca to robí z dôvodu opatrnosti. Zároveň akcentuje na skutočnosť, že najvyššia prípustná výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 2. kalendárny štvrtrok 2018, platná pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 21. 08. 2018 do 20. 11. 2018 (zmluva bola uzatvorená dňa 15. 10. 2018) podľa Ministerstva financií SR bola 17,74%. V zmluve o úvere bola RPMN banky 15,70%, t. j. takto stanovená RPMN nijakým spôsobom neprekročila najvyššiu prípustnú hodnotu odplaty. Ďalej poukázal aj na článok 2. 2. zmluvy o úvere, v ktorom boli exaktne stanovené nasledujúce údaje: výška schváleného úveru, počet mesačných splátok, dátum konečnej splatnosti úveru, výška mesačnej splátky, úroková sadzba, RPMN, priemerná RPMN, celková čiastka, ktorú má klient zaplatiť, splatnosť prvej mesačnej splátky. Pokiaľ ide o matematický výpočet RPMN, prikláňa sa k názoru súdu prvej inštancie, ktorý v napadnutom rozsudku poukázal na rozhodnutie NS SR R 86/2021 a z ktorého vyplýva, že ust. § 9 ods. 2 (v súčasnosti 9 ods. 2 písm. h/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách v znení do 31. 03. 2015 nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet RPMN ako predpoklad pre jej výpočet. Predpoklady na výpočet RPMN boli v zmluve o úvere uvedené prehľadne a predovšetkým v súlade s legislatívou a ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

4. Ďalšie vyjadrenia už v konaní podané neboli.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP), vychádzajúc zo správne zisteného stavu súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1 a § 219 ods. 3 CSP) dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku, ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania je potrebné podľa § 389 odsek 1 písm. b/, c/ CSP zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 389 odsek 1 písmeno b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6.1. Podľa § 389 odsek 1 písmeno c/ CSP súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

7. Podľa § 220 odsek 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, a ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, príp. odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

8. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktorému je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku, odôvodnenie musí byť súčasne preskúmateľné.

9. Podľa § 296 CSP spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania, zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

10. V preskúmvanej veci je nesporné, že sa jedná o spotrebiteľský spor v zmysle § 290 CSP, v ktorom sa podľa § 296 CSP nepoužívajú ustanovenia sudcovskej ani zákonnej koncentrácii konania, v dôsledku toho sa neuplatňujú ust. § 153 a § 154 CSP o tom, že strana musí uplatniť prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany včas, ani o tom, že strana musí uplatniť prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany najneskôr do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania. Podľa § 296 vety prvej CSP môže spotrebiteľ prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany uplatniť najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Citované ustanovenie pritom neustanovuje, že by malo ísť o vyhlásenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho ho treba považovať za lex specialis voči § 366 CSP, ktorý inak obmedzuje prípustnosť na úvod v odvolacom konaní. Spotrebiteľ teda môže prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany predložiť najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

11. Podľa § 2 písmeno g/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom v čase rozhodnom, sa celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom rozumejú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poistné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorým uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúknutých podmienok.

i/ ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

12. Podľa § 9 odsek 2 písmeno h/ citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj ďalšie náležitosti vymenované v uvedenom ustanovení, pričom podľa písmena h/ aj ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

13. Predmetná zmluva o poskytnutí úveru č. 1863522942 zo dňa 15. 10. 2018, uzatvorená medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, je upravená Obchodným zákonníkom (tzv. absolútny obchod), pričom zároveň ide o zmluvu spotrebiteľskú. Právny základ úpravy je v Obchodnom zákonníku, no na daný spotrebiteľský vzťah sa aplikujú ustanovenia § 52 a nasl. OZ o ochrane spotrebiteľa. Zmluva o poskytnutí úveru je spotrebiteľskou zmluvou, pretože zmluvnými stranami sú na jednej strane veriteľ ako dodávateľ, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie pôžičiek a úverov z vlastných zdrojov a ktorý konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na druhej strane subjekt - dlžník, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Tým sa pri rozhodovaní o žalobe otvoril priestor pre aplikáciu ust. § 52 a nasl. OZ, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, a tiež priestor na aplikáciu ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšieho opatrenia na ochranu spotrebiteľa. V ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase sú upravené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zákon tiež v ust. § 11 ods. 1 uvedeného zákona stanovuje, pri absencii ktorých náležitostí zmluvy sa úver pokladá za bezúročný a bez poplatkov.

14. Žalovaný v podanom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie, keď súd nevyhodnotil zmluvu o úvere za bezúročnú a bez poplatkov, keď tvrdil, že zmluva obsahuje nesprávny údaj o odplate, ktorý nie je totožný s RPMN. Tvrdil, že poistenie nemalo byť započítané do celkových nákladov spojených so zaplatením úveru, pretože nebolo podmienkou poskytnutia úveru.

15. Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 15. 10. 2018 medzi Poštovou bankou, a. s. a žalovaným č. 1863522942 je v bode 2.2 uvedené, že dlžník žiada o poistenie schopnosti splácať úver - základný súbor poistenia, pričom vyhlasuje, že spĺňa podmienky pre vznik vyššie zvoleného poistenia, kde bola možnosť zaškrtnúť buď políčko áno, alebo nie. V danom prípade je zaškrtnutá možnosť áno. Zo zmluvy tak nevyplýva, či žalovaný mal na výber, či poistenie prijať, alebo nie. Z textu zmluvy nevyplýva ani tá skutočnosť, že by bola daná žalovanému ako spotrebiteľovi nejaká iná možnosť pre prípad, že o poistenie nemá záujem. Z takto formulovaného obsahu zmluvy skôr vyplýva, že poistenie bolo podmienkou uzatvorenia zmluvy o poskytnutí úveru. Súd prvej inštancie sa touto skutočnosťou nezaoberal a neposudzoval, či došlo k platnému dojednaniu o poistení schopnosti splácať úver, či nejde o formulárovú zmluvu, kde i samotný podpis žalovaného nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania ich individuálneho dojednania. Súd prvej inštancie sa bude musieť zaoberať tým, či žalovaný ako spotrebiteľ a slabšia strana sporu mal možnosť participovať na dojednaní poistenia úveru, či mu bola daná možnosť, že o poistenie nemá záujem a z tohto hľadiska posúdiť, či ide o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Zatiaľ sa z predloženej zmluvy javí, že žalovaný nemal možnosť poistenie odmietnuť. Bližšie okolnosti uzatvorenia dojednania poistného neuviedol ani sám žalobca. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, zmluva musí byť v časti dojednania poistného transparentná a určitá tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejmé, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie, a to na základe všetkých potrebných informácií, ktoré mu majú byť primerane vysvetlené.

16. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude, vzhľadom na vyššie uvedené, zaoberať sa tým, či v danom prípade došlo k individuálne dojednanému poistnému, alebo nie, a následne, či poistné malo byť zahrnuté do celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ v súvislosti s poskytnutím úveru zaplatiť, a aj do výpočtu RPMN. Vyporiada sa aj s tým, či v danom prípade došlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti dlhu.

17. Podľa ust. § 565 OZ, ak ide o splnenie dlhu v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí súdu. Právo na zaplatenie celej pohľadávky (strata výhody splátok) môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Úprava straty výhody splátok v spotrebiteľských zmluvách podľa § 565 OZ vytvárala v praxi nepríjemné situácie a viedla často k zneužitiu právneho postavenia veriteľa, ak sa dlžník oneskoril čo i len o jeden deň so zaplatením jednej alebo viacerých splátok, ktoré sa stali splatnými, v dôsledku čoho zákonodarca pristúpil k prijatiu osobitnej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 53 ods. 9 OZ (pôvodne § 53 ods. 8).

17.1. Možnosť predčasne zosplatiť spotrebiteľský úver v zmysle § 565 OZ je upravené v § 53 ods. 9 OZ s tým, že pre platné zosplatenie úveru je potrebné kumulatívne dodržanie tam stanovených podmienok a to, že ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o tom, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (ide o tzv. stratu výhody splátok), prípadne celý dlh sa stane zročným aj vtedy, ak to bolo určené v rozhodnutí súdu, uplatnenie práva najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, uplatniť právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru do splatnosti najbližšej splátky úveru. Až po kumulatívnom splnení uvedených podmienok možno dospieť k záveru, že došlo k platnému zosplateniu spotrebiteľského úveru.

17.2. Predčasné zosplatenie úveru je podstatným zásahom do práv a povinností zmluvných strán, keď veriteľovi vzniká právo žiadať, a na druhej strane, dlžníkovi vzniká povinnosť uhradiť celý zostatok úveru naraz. Uvedené právo veriteľa však nenastupuje automaticky a je podmienené riadnym uplatnením zo strany veriteľa. Vzhľadom na závažnosť následkov spojených so zosplatením dlhu, je potrebné, aby takýto právny úkon bol preukázateľne doručený dlžníkovi, teda, aby bolo preukázané, že sa oznámenie o zosplatení dostalo do jeho dispozičnej sféry. V prípade, že nedošlo k splneniu stanovených podmienok, nie je možné hovoriť o platnom vyhlásení dlhu (úveru) za predčasne splatný.

17.3. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na rozsudok NS SR zo dňa 15. decembra 2020 sp. zn. 5 Cdo 36/2020, z ktorého je potrebné vychádzať a v ktorom sa NS SR zaoberal doručovaním jednostranných hmotnoprávných úkonov v oblasti súkromného práva.

18. Z vyššie uvedených dôvodov bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť v napadnutom vyhovujúcom výroku, ako i závislom výroku o trovách konania a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 odsek 1 písm. b/, c/ CSP.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).